

פורום עורכי הדין מייצגי ניצולי השואה

תל אביב, 8.2.2016

אליהו ובר, ע"ד ונטריון
דוד ידיד, ע"ד ונטריון
ד"ר דוד עציון, ע"ד ונטריון
ד"ר אילן קידר, ע"ד ונטריון
תיאודור וינברג, ע"ד ונטריון
ישראל קוריס, ע"ד ונטריון
דורית עטיה, ע"ד ונטריון
אשר פדלון, ע"ד
גיא תותי, ע"ד
מיטל גולן, ע"ד
מוטי מויאל, ע"ד

לכבוד
עו"ד אלעזר שטרן
היועץ המשפטי של וועדת חוקה, חוק ומשפט
הכנסת

ח.נ.

שלום רב,

הנדון: הערות לתיקון 21 לחוק נכי רדיפות הנאצים
(הצעת החוק של חברת הכנסת שולי מועלם, כפי שזו הוגשה לאישור המליאה לקריאה ראשונה)

אני פונה אליך בשם פורום עורכי דין העוסקים בטיפול בזכויות ניצולי שואה למול הרשות לזכויות ניצולי השואה שבמשרד האוצר.

ידועה לך התנגדותנו לתיקון החוק, לרבות סעיפים 2 ו-3(2) לתיקון. עם זאת בשל קוצר השעה והיריעה, אבקש להעלות בפניך מספר מצומצם של הסתייגויות ביחס להצעת החוק שבנדון, המתייחסות אך ורק להחלטה המנהלית ליוצאי לוב, כדלקמן:

1. איננו מסתייגים מעניין המע"מ (סעיף 3(1)) וההוצאות (מסעיף 3(3)). אנו מבקשים לנסות ולהבהיר את הסתייגותנו משתיים מה"תוספות" שנוספו להצעת החוק של חברת הכנסת שולי מועלם רק עם סיום הדיון בוועדה, ובלא שניתן היה אז להגיב עליהן.

2. תחילה אתייחס לסעיף 1 לתיקון, במסגרתו מוצע להוסיף סעיף קטן לסעיף 22א (סעיף ב1), שלפיו שכר טרחה על ערר או ערעור שהוגשו לאחר ההחלטה המנהלית יהיה, לכל היותר, 947 ₪ (כמו תביעה טרם הגשת ערר), באם בסופו של הליך הוכר הלקוח מכוח ההחלטה המנהלית. הנימוק בדברי ההסבר הנו שבסופו של דבר "הערר או הערעור לא השיגו דבר עבור הלקוח".

3. הנימוק כלל אינו קשור למוצע בתיקון. הרי בכל מקרה בו הוכר הלקוח מכוח ההחלטה המנהלית, בין אם ההליך המשפטי הוגש לפני ההחלטה המנהלית ובין שהוגש לאחריה, טכנית ניתן לומר כי בראייה רטרוספקטיבית "ההליך המשפטי לא השיג דבר". ההיגיון שעמד מאחורי "תיקון 20" היה כי בעת נקיטת ההליכים, היה צורך משפטי לגיטימי לנקוט אותם. לפיכך, חרף ההכרה בסופו של דבר מכוח "ההחלטה המנהלית", זכאי עורך הדין לתמורה (אמנם מופחתת) עבור עמלו.

4. השאלה לפיכך הנה האם היה צורך משפטי לגיטימי בהגשת עררים, או ערעורים, לאחר מועד ההחלטה המנהלית. הנחת התיקון הנה, כפי שנאמר בוועדה, שהעררים והערעורים היו "הליכי סרק", שכנראה הוגשו רק לצורך חשבון שכה"ט שהוגש ללקוחות. הנחה זו שגויה לחלוטין.

5. אתחיל בערעור לבית משפט מחוזי, שכן בעניין זה המצב פשוט וחד משמעי. ערעור מוגש רק לאחר שוועדת עררים דחתה את הערר. דהיינו, מדובר במציאות לפיה הלקוח סרב להיות מוכר מכוח ההחלטה המנהלית (בפתח כל דיון בערר של יוצא לוב, הציע ב"כ משרד האוצר לעורר "הכרה מנהלית"), ועמד על זכותו לקבל תגמולים ממועד הגשת תביעתו. הערר נדון וניתן פסק דין הדוחה את הערר. במקרים אלו, של פסק דין שלילי, משרד האוצר סירב להכיר ביוצאי לוב כזכאים

פורום עורכי הדין מייצגי ניצולי השואה

לבקש הכרה מכוח ההחלטה המנהלית. הטענה הייתה שברגע שהניצול בחר מסלול משפטי, אין דרך חזרה. משרד האוצר טען שמרגע שטענות הניצול נבדקו "פרטנית" ע"י וועדת הערר, ונקבע שאינו זכאי להכרה מכוח החוק, אין לניצול זכות ל"הכרה מנהלית." טענה זו של משרד האוצר, אושרה ע"י בית המשפט המחוזי בתל אביב (ע"י 25231-08-10 טוני גוילי נ' הרשות המוסמכת) וע"י בית המשפט העליון (בג"ץ 934/12 כחלון זוהרה נ' הרשות המוסמכת). עורך הדין היה אפוא חייב להגיש ערעור, שאחרת היה הלקוח נותר ללא כל תגמולים.

6. רבים מהערעורים (למיטב זכרוני – מרביתם) התקבלו בסופו דבר ע"י בית המשפט המחוזי והלקוחות זכו לתגמולים רטרואקטיביים ממועד קודם משמעותית לאפריל 2010. לגבי האחרים, במהלך הדיונים כפה בית המשפט המחוזי על משרד האוצר להכיר בהם מכוח ההחלטה המנהלית. ראה למשל פסק הדין המצ"ב בע"י אטייה נ' הרשות המוסמכת 27621-07-10, שם התקבלו שני הערעורים. בית המשפט המחוזי הציע למשרד האוצר להסכים (במקרים בהם סיכוי הערעור נמוכים) להכיר במערערים מכוח ההחלטה המנהלית. עוד אפנה להודעת משרד האוצר בתיק ע"י 23107-09-10 נעים אומברטו נ' הרשות המוסמכת, שם הודיע משרד האוצר כי הנו מסכים, לפני משורת הדין, להיעתר להמלצת המותב, ולאפשר למערערים (שיודיעו על רצונם בכך, עד למועד מוגבל) הכרה מכוח ההחלטה המנהלית. ברור אפוא כי הגשת הערעורים הייתה הכרחית ונכונה, ולא זו בלבד אלא שהודות לערעורים אלו נכפה על משרד האוצר להכיר בניצולים רבים מכוח ההחלטה המנהלית.

7. כיון שכך, ברור שאין שום טעם הגיוני לשלול מעורך הדין שכר ראוי עבור הערעור שהגיש (מה גם שלערעור, קדם ער אותו הגיש עורך הדין טרם ההחלטה המנהלית ועבורו ודאי הנו זכאי ל-70% משכ"ט ההסכמי עפ"י החוק). הדבר ההוגן, לטעמנו, הוא לקבוע שעבור ערעור שהוגש לאחר החלטה מנהלית, יהיה עורך הדין זכאי ל-85% משכר טרחתו ההסכמי, בדיוק כפי שנקבע לערעור שהוגש טרם ההחלטה המנהלית. בשני המקרים היה כורח משפטי בהגשת הערעור, אך "בדיעבד" הלקוח הוכר מכוח ההחלטה המנהלית.

8. בנוגע לערר, ברור כי אם הוגש הערר ללא כל סיבה, בעת שהלקוח היה מעוניין להיות מוכר מכוח ההחלטה המנהלית, אין זכאות לשכר טרחה. אך, למיטב ידיעתנו, לא כך נהגו עורכי הדין. עררים הוגשו רק עבור לקוחות שסירבו להיות מוכרים מכוח ההחלטה המנהלית, ובקשו תגמולים ממועד הגשת התביעה בהתאם לחוק. יש להבין – מרבית יוצאי לוב הגישו תביעות בשנים 2000-2001. זכייה בערר משמעה היה קבלת תשלום רטרואקטיבי בסך של 150 אלף ₪, ולפעמים 200 אלף ₪, ולכן רבים לא היו מוכנים לוותר על זכויותיהם ובקשו הליך משפטי. עבורם הוגשו עררים, שלא מעטים מהם התקבלו (בערר או בערעור). אכן, פעמים רבות, תוך כדי הדיון בערר, הייתה הוועדה מבהירה לעורר כי לדעתה עתיד הערר להידחות והמליצה לו לוותר על הערר ולהיות מוכר באופן "מנהלי". במקרים אלו אמנם הוכר העורר, בסופו של יום, מכוח "ההחלטה המנהלית", אולם עורך הדין הגיש את הערר עפ"י הוראת לקוחו ועקב רצונו למצות את ההליך המשפטי.

9. בנוסף לאמור לעיל, היו מקרים שבהם משרד האוצר סירב להכיר ביוצא לוב, גם מכוח החלטה המנהלית (לדוג' – במקרים של עוברים, או במקרים שהמשפחה לא ברח מביתה) ועורך הדין היה חייב משפטית להגיש ערר, שאם לא כן היה הלקוח נותר ללא כל תגמולים. רק בעקבות הערר, הסכים משרד האוצר להכיר בלקוח מכוח "ההחלטה המנהלית". לדעתנו, כאשר עורך הדין יכול להראות כי הערר הוגש עפ"י החלטת הלקוח, או כאשר היה צורך משפטי בהגשת הערר, ההגינות מחייבת שעורך הדין יהא זכאי ל-70% משכר טרחתו ההסכמי, בדיוק כפי שנקבע לערר שהוגש טרם ההחלטה המנהלית.

11. סעיף 2(3) לתיקון סיפא מבקש למנות את "60 הימים" מיום תחילת החוק. אני משער שהכוונה הנה שאם לקוח שלח מכתב בקשה להחזר שהתקבל ע"י עורך הדין לאחר "פקיעת" החוק הקודם, אך טרם פרסום תיקון זה, ייספרו 60 הימים מהמועד בו הגיע המכתב בפועל.

פורום עורכי הדין מייצגי ניצולי השואה

12. זה כמובן סביר, אך הנוסח המוצע קובע שמכתבי דרישה שהגיעו בין 1 לינואר לפרסום החוק, ייחשבו כאילו הגיעו ב-1 בינואר. כלומר אם החוק יתחיל ב-1 למרץ, ויום קודם לכן יקבל עו"ד מכתב דרישה, מניין 60 הימים יסתיים טרם שהחל. יש להניח שלא זו הייתה הכוונה.
13. אנו מציעים אפוא כי לגבי סעיף 3(1) ייאמר כי שכר הטרחה עבור ערר שהוגש לאחר החלטה מנהלית, עפ"י החלטת הלקוח, יהיה 70% משכר הטרחה ההסכמי. עבור ערעור שהוגש לאחר החלטה מנהלית ישולם 85% משכח"ט ההסכמי. לגבי סעיף 3(2) ן סיפא מוצע כי ייאמר שמניין 60 הימים יחל ממועד קבלת הבקשה ע"י עורך הדין.

בב"ח ובכבוד רב,

דוד מיד, עו"ד

בשם פורום עורכי הדין מייצגי ניצולי השואה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

23.2.11

ע"ו 10-07-27631 אסיה נ' מדינת ישראל

בפני הרכב כב' השופט ישעיהו שנלר-אב"ד, שופט דר' קובי ורדי, שופטת רות לבהר-שרון

המערערת:

רחל אסיה

ע"י ב"כ עו"ד ידיד

נגד

המשיבה:

הרשות המוסמכת לפי חוק נכי רדיפות הנאצים

ע"י ב"כ עו"ד סמל

פסק - דין

- 1
- 2 1. בהתאם להסכמת הצדדים, פסק דין זה יחול הן ביחס לערעור זה והן ביחס
- 3 לע"ו 22684-09-10 בעניינה של אחות המערערת דן, ארו טוני, וכשהערעור האמור
- 4 קבוע לשמיטה בפני הרכב כב' השופטת קובי, ס"נ ליום 10.10.11.
- 5
- 6 2. הצדדים קיבלו את הצעת בית המשפט, לפיה, המערערת ואחותה (להלן:
- 7 "המערערות") תוכרנה בהתאם לחוק וכשהצדדים הסמיכו את בית המשפט לפסוק
- 8 בהתאם לסעיף 79א' לחוק בתי המשפט (נוסח משולב) תשמ"ד-1984 וללא מתן
- 9 נימוקים בדבר תחילת טועד הזכאות.
- 10
- 11 3. בהתחשב במכלול הנסיבות והנטען אנו קובעים כי הזכאות, ביחס לשתי
- 12 המערערות תחל החל מיום 1.4.2006.
- 13
- 14 4. כמובן שאין צו לתוצאות.
- 15
- 16 5. כאמור, פסק דין זה יהווה גם פסק דין ביחס לערעור האחר ובאי כת הצדדים
- 17 יודיעו על כך בערעור האחר.
- 18

1 מתוך 2

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

23.2.11

ע"צ 27621-07-10 אסיה ג' מדינת ישראל

6. בהודמנות זו נוסף ונציין כי לאור פסק הדין שניתן בעניינה של טוני גוילי וע"צ 25231-08-10 מיום 21.2.11, בנוסף לאשר מצאנו לכבן להעיר בכל הקשור להחלטת המנהלית, באותו פסק דין, נראה לנו כי יש מקום שבאי כח הצדדים יבחנו את כל הערעורים התלויים ועומדים, בין בפנינו ובין בפני התרכב הנוסף – בכל הקשור ליהודי לוב ובאופן כדלקמן:

אותם תיקים שהועדה קמא קבעה באופן ברור, כי הבריתה הייתה אך ורק מחמת ההפצות – אזי תחול ההחלטת המנהלית.

ביחס לאותם תיקים שהועדה קמא קבעה באופן ברור, כי הבריתה הייתה גם מחמת הפחד מהצורך הנרמני ואף אם מדובר במניע משני, אזי יתקבלו אותם ערעורים וחוכאות תחל ממועד הגשת התביעה הראשונה.

ביחס לכל אותם תיקים שקיים ספק לאילו קבוצה יש לסווג תיק זה או אחר, תוסטן ערכאת הערעור להכריע על סמך החומר שבפניה ולפי סעיף 79א' לחוק בתי המשפט ללא נימוקים הן ביחס להכרה והן ביחס לתחילת מועד החוכאות.

יודגש, כי במובן המפורט לעיל הינו בגדר המוצע על ידי בית המשפט ובמובן שללא הסכמה לא ניתן לאכוף זאת על הצדדים.

7. תמוכירות תמצית העתק מפסק הדין לבאי כח הצדדים.

ניתן היום, י"ט אדר א' תשע"א, 23 בפברואר 2011, בהעדר הצדדים.

ישיעהו שולר, שופט אב"ד	ד"ר קובי ורדי, שופט	רות לבהר-שרון, שופטת
---------------------------	---------------------	----------------------

20. Mar. 2011 18:54

No. 4281 P. 24

From: Claims

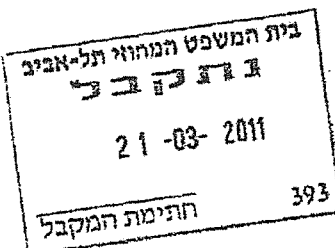
5682698

To: 05184835

Page: 1

5682698

ע"מ 23107-09-10

בית המשפט המחוזי תל-אביב-יפו
בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים-חוק נכי רדיפות הנאצים
בפני כבוד השופטים: י. שנלר, ק. ורדי; ר. לבחר-שרון
בעניין:

נעים אומברטו ת"מ 048794614
ע"מ ב"כ ד. ידד, עו"ד ואח'
מרח' אלטני 22, ת"א
נגד -

הרשות המוסמכת-חוק נכי רדיפות הנאצים
ע"מ ב"כ ש. שהם, עו"ד ואו ע. סמל, עו"ד
מרח' יצחק שדה 17, ת"א

החלטה מטעם המשיבה

המשיבה מתכבדת בזאת להודיע לבית המשפט הנכבד כדלהלן:

1. הרשות המוסמכת, לאחר ששקלה בבוא ראש את המלצת המותב הנכבד בפסק הדין בעניין בוילי טוני (ע"מ 10-08-25231, עמ' 17, שורות 26-23), החליטה, לפנים משורת הדין, להיעתר להמלצת המותב הנכבד וליתן חלון הזדמנויות ספף למערערים אשר עררם נדחה בוועדת העררים והגישו ערעור על פסק הדין לבית משפט נכבד זה. חלון, אשר ניתן למערערים בדיון בפני חוועדה הנכבדה והאחרונים בחרו לדחות את ההצעה המנהלית ולהמשיך בהלקך המשפטי.
2. לפיכך, מודיעה המשיבה, כי בהתאם להחלטה המנהלית, וכאמור לפנים משורת הדין, תכיר במערערים אשר ימחקו את ערעורם עד ליום 20/3/11, ובכפוף יזכו לתגמול החל מיום 1/4/10.
3. לא למותר לתבאר - ההחלטה כשלעצמה באה להטיב עם המערערים, בהתחשב בגילם ובחוקק החוקים המונחים בפני הרשות ובית המשפט, ומטרתה מניעת ההזדמנויות משפטיות, וקיצור החליקים להכרה כינרדפים.
4. החלטתה מנהלית זו נכונה דרך קל וחומר לגבי ערעורים חתלויים ועומדים בפני בית משפט זה וענינם נדחה בקביעה עובדתית של חוועדה.
5. אי לכך ובמטרה למנוע אי הצעות ואי בהירות היכולים להיות, תולדה של החלטתה ביוחוליה, נעוהת הרשות המוסמכת להמלצת הקותב הנכבד ותכיר במערערים שיימחקו עד ליום 20/3/11, כאמור לעיל, לפנים משורת הדין ועל פי ההחלטה המנהלית.
6. תוספה של העתירות זו יפוג לאחר יום 20/3/11 ומערער אשר יבחר להמשיך בדיון, לא יזכה

להטבה כנ"ל. חוועדה זו תקפה לגבי כל הערעורים חתלויים ועומדים בפני מותב נכבד זה.

עו"ד סמל, עו"ד
ב"כ המשיבה

21/03/2011
החלטה
הש"י ש"ה שנלר
אכן כך יאה ובהתאם ניתנו פסקי הדין.